

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2023-2024 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
I. DÖNEM II. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
9. SINIF

A
KİTAPÇIK
TÜRÜ

**SABAH
OTURUMU**

Adı ve Soyadı : .....
Sınıfı / Şubesi : .....
Öğrenci Numarası : .....

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 20 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevap kâğıdındaki kimlik bilgilerinin doğruluğunu kontrol ediniz. Bilgiler size ait değilse veya cevap kâğıdı kullanılmayacak durumdaysa öğretmeninize bildirin.
3. Kitapçık türünü ve oturum bilgisini cevap kâğıdındaki ilgili alana kodlayınız.
4. Bu kitapçıkta yer alan her bir sorunun sadece bir doğru cevabı vardır. Cevaplarınızı, cevap kâğıdındaki ilgili yuvarlağın dışına taşırmadan siyah kurşun kalemle işaretleyiniz.
5. Değiştirmek istediğiniz bir cevabı, yumuşak silgiyle cevap kâğıdını yıpratmadan siliniz.
6. Soru kitapçığı üzerine yapılan işaretlemeler değerlendirmeye alınmayacaktır.
7. Soru kitapçığındaki boş alanları soru çözümleri için kullanabilirsiniz.
8. Her bir soru 5 puandır.
9. Puanlama, yanlış cevaplarınız dikkate alınmadan sadece doğru cevaplarınız üzerinden yapılacaktır.

1. Aşağıdakilerden hangisi işitsel (fonetik) sanatlardandır?

- A) Bale   B) Edebiyat   C) Heykel
D) Mimari   E) Tiyatro

- 3.** (I) Bizim oralara ne yapsanız gider. (II) Çünkü bizim toprağımız sağlamdır. (III) Dağlarımız var ki ucu bulutlara değer. (IV) Derelerimiz var ki dibi denizlere iner. (V) Bizde ağaç da bol, taş da.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde “yakışmak, yaraşmak” anlamında bir söz kullanılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

- 2.** I. Öğretici metinlerde ağırlıklı olarak açıklayıcı ve tartışmacı anlatım biçimleri kullanılır.
II. Öğretici metinler, belli bir konuyu okuyucuya öğretmek, okuyucuyu bilgilendirmek amacıyla yazılan metinlerdir.
III. Öğretici metinleri okuyan herkes, bu metinlerden farklı anlamlar çıkarır.

Öğretici metinlerle ilgili numaralanmış ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

- 4.** Penceremin önünde bir dut ağacı vardı. Ay ışığı dut yapraklarından süzülür, odaya pare pare dökülürdü. Yaz kış pencereyi açık bırakırdım. Ne serin ne tuhaf rüzgârlar eserdi. Vapurlarda çalıştığım için rüzgârları kokularından lodos, poyraz, karayel, gün batısı diye ayırt ederdim.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici unsurlardan yararlanılmıştır.
B) Düşünceler, diyalog tekniğiyle aktarılmıştır.
C) Anlatım birinci kişi ağzından yapılmıştır.
D) Sade, içten ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
E) Kahraman bakış açısıyla kaleme alınmıştır.

5. Teğmenle on asker, ağaçların altında yavaş yavaş ilerliyorlardı. Hepsi öylece hareketsiz kalakaldı. İnsanı ürküten bir sessizlik üzerlerine çöktü. Pek yakınlardan, ormanın sessizliği içinden musiki gibi berrak, ince ve çok ahenkli bir ses geldi.

Ses:

– Baba, karlar içinde birbirimizi kaybedeceğiz; Blainville'e katiyen varamayacağız, diyordu.

Bu parçada;

- I. zaman,
- II. mekân,
- III. kişi,
- IV. olay/durum

yapı unsurlarından hangilerine yer verilmiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) II ve IV
D) I, III ve IV   E) II, III ve IV

6. Naime Hanım, gençlik yıllarına doğru kayıverdi birden. O yıllarda büyük evlerde ve bahçelerde yapılan düşünleri hatırladı. Naime Hanımsız düşünlerin tadı olmazdı. Limonataları ve yemekleri o yapar, bir yerden gramofon ya da saz takımı uydurur, oraya buraya koşturur, eksikleri bildirir, güler, avuturdu. Her yerde, her işte onun sesi ve sıcak eli vardı. Öyle ki evler, ağaçlar, mevlitler, şerbetler, diş buğdayı günleri, ut sesleri, bahriye çiftetellisi, bohçalar, sandıklar, baharat; hep Naime Hanım'ı, bir mahalleyi, bir eski zamanı, bir bölüşmeyi akla getirirdi.

Bu parçada öne çıkan değer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alçak gönüllülük   B) Sabır   C) Saygı
D) Sorumluluk   E) Yardımseverlik

7. Gök, kurşun kaplıydı. Eriyip akan kurşuni renk denize karışıyordu. Orada burada hastalıktan bitkin düşmüş martılar vardı. Bembeyaz değillerdi. Unutulmuş, kırık dökük kuşlar... Suyun yüzünü kaplayan yağ dalga dalga, mor mor belirip kayboluyor; motor, çöpleri yara yara ilerliyor karşı sahilin karışık çizgilerine doğru.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatıcının düşüncelerinin iç konuşmalarla verildiği
- B) Gündelik hayattan bir kesite yer verildiği
- C) Anlatımda gözlemci bakış açısının kullanıldığı
- D) Yaşananların anlatıcı üzerindeki etkisinin işlendiği
- E) Öyküleme ve betimlemeye başvurulduğu

8. Dünya değişiyor dostlarım. Günün birinde
I II
gökyüzünde güz mevsiminde artık esmer
III
lekeler göremeyeceksiniz. Günün birinde yol
IV
kenarlarında toprak anamızın yeşil saçlarını
V
göremeyeceksiniz.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi isimdir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Şehrin kıyısında (I) ufacık bir derenin kenarında (II) dalları suya sarkan ihtiyar bir söğüt ağacı vardı (III) İlbaharın başlangıcında bu söğüdün dallarına bir dişi kırlangıç gelip kondu (IV) derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan (V) beyaz göğüslerini suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine noktalı virgül getirilmelidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Romanlar yüzünden adaları sevdiğimi düşünmüyorum ama belki de o yüzdendir.
- B) Sedirde oturan ihtiyarların yanına da orta yaşlı, ciddi adamlar gelip oturdu.
- C) Ne konuştuklarını duyamıyordum ama yüzlerinde hüznü bir şeyler vardı.
- D) Bir gün kırmızı beyaz çiçek açan bir akas-yaya asılmış bir dülgör balığı gördüm.
- E) Lisenin bahçesinde ki büyük çam ağacı o yangında tamamen yanmıştı.

11. Atlarımız, aldan, kırdan, yağızdan, Akıncılar kopmuş, gelmiş Oğuz'dan... Küçükklü büyüklü hep bir ağızdan, Evrence söylenir türkümüz bizim.

Bu dizelerde öne çıkan değer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alçak gönüllülük
- B) Çalışkanlık
- C) Millet sevgisi
- D) Sorumluluk
- E) Yaşama sevinci

12. Gökyüzünün başka rengi de varmış! Geç fark ettim taşın sert olduğunu. Su insanı boğar, ateş yakarmış! Her doğan günün bir dert olduğunu, İnsan bu yaşa gelince anlarmış.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- B) Kelime hâlinde redif kullanılmıştır.
- C) Asonanstan yararlanılmıştır.
- D) Yarım kafiye yer verilmiştir.
- E) Çapraz kafiye dizilişi bulunmaktadır.

13. Geniş, siyah gölgesi hayatımı kaplayan, Tepemde kanat germiş bir kartaldır yalnızlık.

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi yapılmıştır?

- A) Teşbih
- B) Kinaye
- C) Telmih
- D) Tezat
- E) Mecazımürsel

14. Aşağıdakilerin hangisinde "özlem" teması işlenmiştir?

- A) Ağlama sakın çocuk, ağlama! Korkmayana zarar gelmez, bunu bil. Sevgini hep söyle, sakın saklama. Aklımdan korkuyu, gözünden yaşı sil.
- B) Gözlerim gözünde aşkı seçmiyor Onlardan kalbime sevda geçmiyor Ben yordum ruhumu biraz da sen yor Çünkü bence şimdi herkes gibisin
- C) Gönlümle oturdum da hüznlendim o yerde, Sen neredesin, ey sevgili, yaz günleri nerde! Dağlar ağarırken konuşurduk tepelerde, Sen nerde, o fecrin ağaran dağları nerde!
- D) Ben bu şiiri yazdım aşkın çeşidi Öyle kar yağdı ki elim üşüdü Ruhum seni düşününce ışdı Her şeyi beni anlayınca anlayacaksın
- E) Baktığım yok üzüntüye, sevince. Feryat etmem yâr başından savınca, Benim gibi sevmelidir sevince: Ne göz görür ne kulağım işitir.

15. Aşağıdaki dizelerin hangisinde sıfat kullanılmamıştır?

- A) Göz kapaklarımda gün, kapkara bir kızılık
- B) Gözlerin kaç kişinin gözlerinde gezinir
- C) Gelin gülle başlayalım atalara uyararak
- D) Merhamet saçlarını ıslatan sessiz bir yağmurdu
- E) Bir an kayboldun gibi! Yaşadım kıyâmeti

16. Efendi! Yan gözle hor bakma bana!
Senin baban kadar benim yaşım var.
Belki tuhaf gelir şu hâlîm sana
Geçinmek uğruna çok savaşım var.

Bu dizelerle ilgili;

- I. çapraz kafiye düzeniyle yazıldığı,
- II. pastoral nitelikler taşıdığı,
- III. kelime tekrarına yer verildiği,
- IV. sade bir söyleyişin tercih edildiği

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) II ve IV
D) I, III ve IV   E) II, III ve IV

17. I.

Dağ dağ o güzel ses bütün etrafı gezindi
Görmüş ve geçirmiş denizin kalbine sindi.

II.

Dönülmez akşamın ufkundayız. Vakit çok geç
Bu son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç

Numaralanmış dizelerdeki kafiyelerin türü aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	Tam	Yarım
B)	Tam	Cinaslı
C)	Zengin	Yarım
D)	Yarım	Cinaslı
E)	Zengin	Tam

18. Bu yolda herkes bir, ey delikanlı,
Diriler şerefli, ölüler şanlı!
Yurt için dövüşen başı dumanlı,
Her zaman bu şandan, o şana gider.

Bu dizelerin şiir türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Epik   B) Pastoral   C) Lirik
D) Satirik   E) Didaktik

19. Bursa'da bir eski cami avlusu,
Küçük şadırvanda şakırdayan su;
Orhan zamanından kalma bir duvar...
Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
Eliyor dört yana sakın bir günü.
Bir rüyadan arta kalmanın hüznü
İçinde gülüyor bana derinden.
Yüzlerce çeşmenin serinliğinden
Ovanın yeşili, göğün mavisini
Ve mimarilerin en ilahisi.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarihle ilgili unsurlara yer verilmiştir.
B) Redif ve kafiyelerle ahenk sağlanmıştır.
C) Betimleme ve kişileştirme yapılmıştır.
D) Sade bir dille kaleme alınmıştır.
E) Öğretici, bilgilendirici bir amaçla yazılmıştır.

20. I.

Rabbim isterse, sular büklüm büklüm burulur,
Sırtına Sakarya'nın, Türk tarihi vurulur.

II.

Dünyalar vardır, düşünemezsiniz;
Çiçekler gürültüyle açar;
Gürültüyle çıkar duman topraktan.

Aşağıdakilerin hangisi numaralanmış dizelerin ortak özelliğidir?

- A) İmgeye yer verilmesi
B) Tam kafiye kullanılması
C) Rediften yararlanılması
D) Hece ölçüsüyle yazılması
E) Düz kafiye dizilişinde olması

CEVAP ANAHTARI

1. B
2. D
3. A
4. B
5. E
6. E
7. A
8. D
9. D
10. E
11. C
12. D
13. A
14. C
15. C
16. D
17. B
18. A
19. E
20. A